

Kursplan

Perspektiv på sociala problem och metoder, 30 hp (SOC4)

Perspectives on Social Problems and Methods, 30 ECTS

Program	Socionomprogrammet
Program hp	210
Utbildningsnivå	Grund
Kurskod	SG4XXX
Kursens hp	30
Nivåklassificering	G2F
Betygsskala	Väl godkänd, Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för socialvetenskap
Beslutande organ	Prefektbeslut
Datum för fastställande	2019-02-12
Reviderad kursplan	2020-11-17
Reviderad litteraturlista	2020-11-17
Kursplan gäller från	Vårterminen 2021
Gällande utbildningsplan	2018-02-14
Studietakt	Heltid

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen vid socionomutbildningen, Institutionen för socialvetenskap, Ersta Sköndal Bräcke högskola, samt har genomgått kurs SOC3. För att påbörja kursen får student vara underkänd på maximalt 15 hp från tidigare terminer. Den sista delkursen på termin 3 tas inte med i bedömningen.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen läses år 2 på grundnivå och ingår som obligatorisk kurs i socionomutbildningen vid Institutionen för socialvetenskap.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- vidareutveckla förståelse för hur sociala problem definieras och konstrueras och relatera dessa till klass, kön, etnicitet, ålder, sexualitet och funktionsvariation,
- urskilja olika förklaringsmodeller kring hur missbruk och psykisk ohälsa som sociala problem hanteras politiskt och identifiera hur det påverkar det sociala arbetets praktik,
- identifiera metoder för att utreda behov av stöd samt insatser för personer som utsatts för våld i nära relation samt förövare,
- relatera sociala problem till brukar- och anhörigperspektiv,
- urskilja olika samtalsmetoder i kommunikativt samspel i socialt arbete,
- tillämpa vetenskapliga metoder i ett fördjupande projektarbete.

Färdighet och förmåga

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- analysera och kritiskt reflektera över tillämpning av olika metoder vid utredningar och interventioner i socialt arbete,
- tillämpa olika samtalsmetoder utifrån valda case,
- förbereda och genomföra ett vetenskapligt arbete i grupp,
- formulera en plan för socialt förändringsarbete inom något av områdena missbruk, /funktionsnedsättning/psykisk ohälsa eller våld i nära relationer,
- skriva språkligt korrekt text samt använda relevant formalia vid muntliga och skriftliga presentationer,
- förbereda och leda en gruppaktivitet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- kritiskt reflektera över sociala problem och metoder med stöd i teorier och förklaringsmodeller i socialt arbete,
- visa medvetenhet om etiska dilemman i relation till frågor om rättvisa och jämlikhet i det sociala arbetets praktik på individ- och samhällsnivå,
- reflektera över egen och andras roll i grupprocesser,
- reflektera över egen personlig och professionell utveckling.

Kursens innehåll

Kursen innehåller kunskaper inom huvudområdet socialt arbete och vidareutvecklar kunskaperna om sociala problemområden i relation till arbetsmetoder i socialt arbete på individ-, -grupp och samhällsnivå. Kursen behandlar exempelvis psykisk ohälsa, missbruk, våld i nära relationer samt annan aktuell social problematik. I kursen ingår ett fördjupande projektarbete, vetenskapsteori och forskningsmetoder. Vidare syftar kursen till att ge kunskaper om och färdighetsträning i samtalsmetoder. Här behandlas teorier om kommunikation, interaktion samt frågor om makt och etik. Fältanknytning sker genom gästföreläsningar, studiebesök och inom ramen för projektarbetet. I kursen finns återkommande moment som stärker studentens personliga professionella utveckling (PPU). Kursen är uppdelad i tre delkurser:

Sociala problem och arbetsmetoder i socialt arbete, 15 hp (SOC41). I delkursen vidareutvecklas kunskaperna om sociala problemområden i relation till arbetsmetoder i socialt arbete på individ-, -grupp och samhällsnivå. Delkursen inleds med en problematisering av sociala problem och metoder ur olika perspektiv. Därefter fokuseras olika problemområden för socialt arbete. I kursen ingår ett fördjupande projektarbete i grupp som inleds med

undervisning i vetenskapsteori och forskningsmetoder. Fältanknytning sker genom gästföreläsningar, studiebesök och inom ramen för projektarbetet. Här behandlas:

- socialt förändringsarbete med fokus på socialt arbete på samhälls nivå,
- internationella och interkulturella perspektiv på sociala problem och arbetsmetoder,
- alkohol- och drogmissbruk,
- våld i nära relationer,
- fysiska, psykiska funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa,
- olika arbetsmetoder i socialt arbete i relation till nämnda problemområden,
- vetenskapsteori och vetenskapliga metoder,
- intersektionella perspektiv.

Samtalsmetoder och bemötandets etik, 13 hp (SOC42) Delkursen syftar till att ge kunskaper om och färdighetsträning i olika former av samtal samt samtalsmetoder. Särskilt fokus läggs vid analyser av professionella samtal, samtal med personer i utsatta livssituationer, teorier om kommunikation, interaktion och samspel. De färdighetstränande inslagen består i samtalsövningar av olika slag. Delkursen ger vidare möjligheter till reflektion kring etik och makt i samtal och bemötande. Här behandlas:

- olika former, metoder och förhållningssätt i samtal,
- samtal i utsatta livssituationer och särskilda svårigheter i samtal,
- samtalsmetoders grund i teorier i socialt arbete,
- teorier om kommunikation, interaktion och samspel,
- etik och makt i relationer, bemötande och samtalsmetoder,
- samtalsövningar med inspelning, analys och reflektion.

Personlig professionell utveckling IV, 2 hp (SOC43) syftar till att ge studenterna förutsättningar att utveckla ett reflekterande förhållningssätt inför den kommande yrkesrollen. Här behandlas:

- planering och ledning av gruppdiskussioner och övningar som bidrar till ett reflekterande förhållningssätt inför den kommande yrkesrollen,
- reflektioner över sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen

Undervisningsformer

Undervisningen genomförs i form av föreläsningar, litteraturstudier, seminarier och reflekterande övningar. Studenten arbetar både enskilt och i grupper. Kursen har stöd genom nätbaserad lärplattform. Se vidare kursens *studieguide*.

Kursens examinationsformer och betygssättning

Examinationerna utgår ifrån kursens lärandemål. Varje delkurs betygssätts för sig. Delkursbetygen vägs därefter samman till ett betyg för hela kursen. Vid sammanvägningen tas hänsyn till att delkursen Personlig professionell utveckling endast bedöms med betygen Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Delkurs 1 Sociala problem och arbetsmetoder i socialt arbete, 15 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 1 examineras genom aktivt deltagande vid seminarier, muntliga gruppredovisningar, skriftlig grupp rapport samt poster/digital presentation av projektarbete i grupp samt individuell skriftlig hemtentamen.

Delkurs 2 Samtalsmetoder och bemötandets etik, 13 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 2 examineras genom aktivt deltagande i seminarier, praktiska övningar i grupp, muntliga och skriftliga analyser och reflektioner individuellt och i grupp, samt individuell skriftlig hemtentamen.

Delkurs 3 Personlig professionell utveckling IV, 2 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd

Delkurs 3 examineras genom aktivt deltagande vid samtliga tillfällen samt genom individuell skriftlig inlämningsuppgift.

För detaljerad information om de olika examinationsformerna, se kursdokumentet *Examinationsformer och lärandemål*.

Antal examinationstillfällen för en student är begränsat till totalt fem. Två omprov erbjuds i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle. Vidare erbjuds examination vid ett senare uppsamlingstillfälle. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

Studenter som underkänts i moment kring PPU erbjuds ett ersättningstillfälle med tillhörande examination i nära anslutning till examinationstillfället. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar emot detta.

Om studenten har ett giltigt beslut från högskolan om särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinatorn rätt att utforma ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis (SFS 2006: 1053).

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Om en kurs har upphört eller har genomgått större förändringar ska studenten, under ett år efter det att förändringen skett, erbjudas två tillfällen för omprov baserade på den kursplan som gällde vid registreringen.

Litteraturlista

- Andergren, L. (2017). *Samtal i socialt arbete*. Borås: Tremedia.
- Andersson, G., Bülow, P., Denhov, A. & Topor, A. (2016). *Från patient till person: om allvarliga psykiska problem - vardag, vård och stöd*. Lund: Studentlitteratur.
- Barth, T. & Näsholm, C. (2018). *MI-samtal och förhållningsätt. Att framkalla, förädla och förankra motivation*. Lund: Studentlitteratur
- Bergman, S. & Blomquist, C. (2018). *Uppskattande samtalskonst. Om att skapa möjligheter i samtalets värld*. (4 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Blennberger, E. (2013). *Bemötandets etik*. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Sambhällsvetenskapliga metoder*. (3 rev. uppl.). Malmö: Liber.
- Ewertzon, M. & Hanson, E. (2019) Support Interventions for Family Members of Adults with Mental Illness: A Narrative Literature Review, *Issues in Mental Health Nursing*, DOI: 10.1080/01612840.2019.1591547
- Healy, K. (2014). *Social work theories in context: creating frameworks for practice*. (2nd ed.). Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Hejlskov Elvén, B. (2018). *Problemskapande beteende. Vid utvecklingsmässiga funktionshinder*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Hilmarsson, H.T. (2012). *Samtalet med känslomässig intelligens*. Lund: Studentlitteratur.
- Hjerm, M., Lindgren, S. & Nilsson, M. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. (2 utök. och uppdat. uppl.) Malmö: Gleerup.
- Johnson, B., Richert, T. & Svensson, B. (2017). *Alkohol- och narkotikaproblem*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindquist, R. (2017). *Funktionshindrade i välfärdssambället*. (4 uppl.). Malmö: Gleerup.
- Mattsson, T. (2015). *Intersektionalitet i socialt arbete. Teori, reflektion och praxis*. (2. uppl.). Malmö: Gleerup.
- Meeuwisse, A. & Swärd, H. (Red.). (2013). *Perspektiv på sociala problem*. (2 omarb. utg.). Stockholm: Natur och kultur.
- Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. (2 uppl.). Malmö: Gleerup.
- Sinisalo, E. & Moser Hällen, L. (Red.). (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Stockholm: Liber.
- Sjöberg, S. & Turunen, P. (Red.). (2018). *Sambhällsarbete: aktörer, arenor och perspektiv*. (1 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- SKL (2018). *Förändringsarbete med våldsutövande män. Strategier för kvalitetsutveckling*. Stockholm: Sveriges kommuner, landsting och regioner.
- Topor, A. & Ljungberg, A. (2016) "Everything is so relaxed and personal" - The construction of helpful relationships in individual placement and support. *American Journal of Psychiatric Rehabilitation*, Vol. 19, nr 4, s. 275-293.
- Tveiten, S. (2014). *Yrkesmässig handledning – mer än ord*. (4 uppdat. uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Wheelan, S. (2017). *Att skapa effektiva team*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Øvreide, H. (2009). *Samtal med barn: metodiska samtal med barn i svåra livssituationer*. (3 rev. uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Vetenskapliga artiklar och annat material tillkommer. Kurslitteraturen omfattar mellan 3000 och 4000 sidor.

Litteraturlista per delkurs

SOC 41

- Andersson, G., Bülow, P., Denhov, A. & Topor, A. (2016) *Från patient till person: om allvarliga psykiska problem - vardag, vård och stöd*. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3 rev. uppl.). Malmö: Liber.
- Ewertzon, M. & Hanson, E. (2019) Support Interventions for Family Members of Adults with Mental Illness: A Narrative Literature Review, *Issues in Mental Health Nursing*, DOI: 10.1080/01612840.2019.1591547
- Hjerm, M., Lindgren, S. & Nilsson, M. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. (2 utök. och uppd. uppl.) Malmö: Gleerup.
- Johnson, B., Richert, T. & Svensson, B. (2017). *Alkohol- och narkotikaproblem*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindquist, R. (2017). *Funktionshindrade i välfärdssambället*. (4 uppl.). Malmö: Gleerup.
- Mattsson, T. (2015). *Intersektionalitet i socialt arbete. Teori, reflektion och praxis*. (2. uppl.). Malmö: Gleerup.
- Meeuwisse, A. & Swärd, H. (Red.). (2013). *Perspektiv på sociala problem*. (2 omarb. utg.). Stockholm: Natur och kultur.
- Sinisalo, E. & Moser Hällén, L. (Red.). (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Stockholm: Liber.
- Sjöberg, S. & Turunen, P. (Red.). (2018). *Samhällsarbete: aktörer, arenor och perspektiv*. (1 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- SKL (2018). *Förändringsarbete med våldsutövande män. Strategier för kvalitetsutveckling*. Stockholm: Sveriges kommuner, landsting och regioner.
- Topor, A. & Ljungberg, A. (2016) "Everything is so relaxed and personal" - The construction of helpful relationships in individual placement and support. *American Journal of Psychiatric Rehabilitation*, Vol. 19, nr 4, s. 275-293.
- Wheelan, S. (2017). *Att skapa effektiva team*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.

SOC 42

- Andergren, L. (2017). *Samtal i socialt arbete*. Borås: Tremedia.
- Barth, T. & Näsholm, C. (2018). *MI-samtal och förhållningssätt. Att framkalla, förädla och förankra motivation*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergman, S. & Blomquist, C. (2018). *Uppskattande samtalskonst. Om att skapa möjligheter i samtalets värld*. (4 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Blennerberger, E. (2013). *Bemötandets etik*. Lund: Studentlitteratur.
- Healy, K. (2014). *Social work theories in context: creating frameworks for practice*. (2nd ed.). Hampshire: Palgrave Macmillan. Del 3.
- Hejlskov Elvén B. (2018). *Problemskapande beteende. Vid utvecklingsmässiga funktionshinder*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Hilmarsson, H.T. (2012). *Samtalet med känslomässig intelligens*. Lund: Studentlitteratur.
- Øvreeide, H. (2009). *Samtal med barn: metodiska samtal med barn i svåra livssituationer*. (3 rev. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

SOC 43

- Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. (2 uppl.). Malmö: Gleerups förlag.

Tveiten, S. (2014). *Yrkesmässig handledning – mer än ord*. (4 uppdat. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Wheelan, S. (2017). *Att skapa effektiva team*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.